

žarek dobrote

8/XI
avgust
2013

glasilo slovenske karitas

Karitas

TEMA MESECA

3 ••• Za srce Afrike

V OBMOČJU SOČUTJA

4 ••• V sočutju zagovorniki nemočnih

V LUČI STROKOVNOSTI

5 ••• Pomen priznavanja

MEDGENERACIJSKA SOLIDARNOST

7 ••• Čas je za osamosvojitvev otrok

9 ••• Prijateljstvo

10 ••• Za srce Afrike v sliki

CELJE

12 ••• Medgeneracijsko druženje

KOPER

12 ••• Kje so tiste stezice

13 ••• Dva "Mavrična poletna tabora" za otroke v Soči

14 ••• Tolminska območna karitas razprostrta med hibi in dolinami

LJUBLJANA

15 ••• Romanje sodelavcev Škofijske karitas Ljubljana na Novo Štifto

16 ••• Srečanje med dolenskimigriči

NOVO MESTO

18 ••• Dobrodelna akcija "Pokloni zvezek" v vrtcu Stopiče

19 ••• Na letovanju z družinami

20 ••• Dopust = odklop in priklop

21 ••• Dobrine pripadajo vsem, solidarnost

21 ••• Problematika pomoči socialno ogroženim družinam in posameznikom v letu 2014

22 ••• Dogodki v jeseni 2013

23 ••• Mreža za socialno vključenost

24 ••• Karitas pomaga v srcu Afrike

26 ••• Z delom do dostojnega življenja v Afriki

NAPOVEDNIK

ŠKOFIJSKA KARITAS KOPER

19.-23. 8. Sinji vrh, Likovna kolonija Umetniki za Karitas

22. 8. Sinji vrh, dan odprtih vrat, ob 17h kulturni program

28.-29. 8. Romanje sodelavcev Karitas na Moravsko in Češko

ŠKOFIJSKA KARITAS MARIBOR

16. 8. 4. romanje sodelavcev Župnijskih karitas mariborske nadškofije

ŠKOFIJSKA KARITAS NOVO MESTO

2.-6. 9. Letovanje starejših v Portorožu

• FOTO NASLOVNA STRAN Mojca Urh in ZADNJA STRAN Jana Lampe •

POLETNA DEJANJA LJUBEZNI

Mojca Urh

Smo sredi poletja in vsak izmed nas hiti iz kraja v kraj. Papež Benedikt XVI. je za mlade na svetovnem dnevu mladih v Riu de Janeiru v poslanici zapisal: **»Nikoli ne pozabite, da je prvo dejanje ljubezni, ki ga lahko izkažete drugemu, to, da z njim delite izvir našega upanja: kdor ne daje Boga, daje zelo malo.«** Prav te besede pa že udejanjajo mladi prostovoljci doma in po svetu na različnih taborih, ki svoj čas namenijo za druge. Nam pa so najbližje Počitnice BISEROV za otroke in mladostnike, ki v teh poletnih dneh potekajo v Portorožu. Animatorji, ki vir črpajo pri Bogu, svoj prosti čas darujejo za otroke in mladostnike, ki prihajajo iz različnih družin, in skupaj oblikujejo teden. Vsak izmed njih je dar. Prav tako je vsak izmed vas prostovoljcev zelo dragocen za človeka v stiski. Tako kot mladi se tudi vi spominjajte na papeževe besede in naj vas v teh poletnih dneh spodbujajo k dobrim delom. Med seboj pa naj nas povezuje molitev, kljub oddaljenosti in preprekam, s katerimi se srečujemo.

tema meseca

ZA SRCE AFRIKE

Jana Lampe

Na Slovenski karitas želimo tudi letos nadaljevati s pomočjo najrevnejšim ljudem v osrčju Afrike preko sredstev, zbranih v akciji **Za srce Afrike**, s katerimi bomo v sodelovanju s slovenskimi misijonarji podprli posamezne razvojne in humanitarne projekte. V začetku julija letos sem skupaj s sestro Vesno Hiti obiskala misijone predvsem na revnem podeželju Ruande in Burundija. Lahko sem videla, kaj vse je bilo narejeno s pomočjo lanskoletne akcije, in tudi, kakšne so še nadaljnje potrebe po pomoči, da bi ljudem v teh krajih, kjer je revščina še ogromna, omogočili osnovne pogoje za življenje, kot je **dostop do pitne vode, hrane, zdravstvene oskrbe in izobrazbe** – do tistega, kar je pri nas skoraj samo po sebi umevno. Sestre usmiljenke so rekly, da bo v teh krajih potrebno še veliko desetletij, da se bodo ljudje dvignili iz revščine. Vendar pa se s pomočjo, ki prihaja iz Slovenije, po korakih stvari spreminjajo na bolje. Glede na lokalne potrebe bomo v letošnjem letu ob pomoči darovalcev **podprli sledeče projekte:**

V Kigaliju v Ruandi, kjer so šole prenatrpane in plačljive, bomo pri sestrah usmiljenkah podprli **dokončanje gradnje in opremljanje nove osnovne šole s 7 učilnicami, ki bo kvalitetna in dostopna otrokom iz revnih družin**. Če bo na voljo dovolj sredstev, bo šola dokončana še letos, otroci pa bodo lahko začeli s poukom že v naslednjem šolskem letu. V vsa dela, ki jih spremlja sestra Vesna Hiti, je vključenih 50 delavcev, ki z zaslužkom lažje preživijo svoje družine.

V Mukungu v Ruandi bomo v okviru zdravstvenega centra, kjer mesečno sprejmejo več kot 40 **kronično podhranjenih otrok** predvsem v starosti od 2 do 5 let, **podprli nakup 1 tone fižola in moke na mesec za te otroke**. Težje podhranjenim bodo v centru pomagali s 5 obroki dnevno, dokler se njihovo stanje ne izboljša, ostalim pa 2-krat tedensko. Pomagalo se bo tudi bolnikom z aidsom, ker njihova zdravila brez hrane ne učinkujejo.

Tudi v kraju **Safa v Centralnoafriški republiki**, kjer sedaj deluje sestra Bogdana Kavčič, bomo podprli **nakup hrane za podhranjene otroke**, ki jim sestre pomagajo v

zdravstvenem centru, ki oskrbuje 25.000 prebivalcev. V prvih dveh mesecih so v centru pomagali 150 podhranjenih otrokom. Odkar so državo zajeli nemiri, sestre ne dobijo nobene pomoči več za podhranjene, zato prosijo za podporo pri nakupu riža in sardin, da bodo ti otroci vsaj 3-krat tedensko lahko prišli na topli obrok v center.

To so prošnje misijonarjev in ljudi, ki živijo v srcu Afrike. Prosimo vas, da jih skupaj uresničimo. Na Slovenski karitas bomo veseli vaše podpore tem projektom in s tem vaše pomoči najbolj revnim ljudem na afriški celini. Srčna hvala! •

Svoj dar lahko nakažete na:

Slovenska karitas, Kristanova ulica 1,
1000 Ljubljana, TRR: 02140-0015556761,
BIC banke: LJBASI2X, Koda namena: CHAR
Namen: Za srce Afrike, Sklic: SI00 2127

Lahko pa svoj dar prispevate z SMS-sporočilom Afrika ali Afrika5 na 1919 in darujete 1 EUR ali 5 EUR za pomoč ljudem v Afriki.

V letošnjem letu nadaljujemo tudi z dobrodelno akcijo **Z delom do dostojnega življenja**, preko katere omogočamo revnim družinam v Afriki, da se z lastnim delom preživijo in dostojno živijo. K temu nas letos vabita s. Vesna Hiti, misijonarka v Ruandi, in s. Bogdana Kavčič, misijonarka v Centralnoafriški republiki. V okviru te akcije bomo podprli tudi plačilo za delo zdravnikov, ki bodo redno tedensko/mesečno hodili v zdravstvene centre na podeželje, kjer jih sedaj ni. Vsi, ki bi želeli podpreti ta prizadevanja misijonarjev, kar lahko storite preko trajnika ali položnice z mesečnim darom 6, 12 ali 24 EUR, se obrnite na Slovensko karitas, tel.: 01 300 59 60 ali info@karitas.si. Več o tej akciji lahko preberete na zadnjih straneh Žarka ali na www.karitas.si/mednarodno/z_delom.php, kjer najdete tudi e-obrazec za sodelovanje.

Sestra Bogdana Kavčič je glede pomoči družinam dejala: »Ta narod je izgubljen v gozdu in za hrbtom Bogu in ljudem. Podnebje jim ni naklonjeno, je velika vročina in vlaga. Zemljo je zelo težko obdelovati. Čeprav nekateri pravijo, da so tu ljudje leni, se vendar trudijo, da dobijo od zemlje vsaj za svojo vsakdanjo uporabo. Rade bi dale tem ljudem UPANJE v tem trpljenju in da se ne bi še bolj pogrezali v uboštvo, tudi same v to upamo.«

4

v območju sočutja

V SOČUTJU ZAGOVORNIKI NEMOČNIH!

p. Karel Gržan

Bil je 27. marec leta 2005 – praznični velikonočni dan. Trg svetega Petra je v množici z vsega sveta pričakoval prihod papeža. Končno so se odgrnile zavese, vrata so se odprla in k zbranim so pripeljali Janeza Pavla II. Kaj je v tistih trenutkih doživljal Božji mož, v katerem je bilo toliko pomenljivih sporočil za čas in prostor, v katerem mu je Bog zaupal najpomembnejše poslanstvo? S svojimi spodbudami in ravnaji ni spreminjal le življenjskega toka posameznikov, pač pa odločujoče tudi potek same zgodovine. Po njegovih jasnih in odločnih besedah, ki so terjale spoštovanje in pravičnost do slehernika, so padale pregrade med osebami in državnimi. Z neizprosno jasnostjo je vzvalovil zaton komunizma in ostro opomnil kapitalizem v njegovem izkoriščevalskem ravnanju. Čas sužnjev se ne sme ponoviti!

Tajnik je postavil pred papeža mapo z besedilom. On pa je še kar naprej zrl v množico, ki je otrpnila v pričakovanju. In potem ... Potem je spregovoril. Nič več z besedami. **Bil je nemi krik – in v njem vsa sporočila njegove z Bogom prežete osebnosti.** Predvsem pa je bila papeževa zadnja pridiga pretresljiv nagovor o veličini človeka, ki se ne meri po zunanji moči in učinkovitosti. Vsak človek je vreden in pomemben sam po sebi, in to od spočetja pa vse do prehoda v zemeljsko presežno resničnost. Janez Pavel II. je potrdil logiko, ki je nerazumljivo tuja tržnemu razmišljanju, ki vrednoti ne le stvari, pač pa tudi rastline, živali in prav tako človeka predvsem/samo po ekonomsko uporabnih močeh.

Temu je sedaj do skrajnosti prilagojeno vsakdanje življenje, v katerem smo do nemočnih vedno manj sočutni. Preprosto jih odrinemo na rob družbe, v ozadje »uspešnega« dogajanja. Če omenim le največji greh našega sprenevedanja: vsak dan umre zaradi revščine približno 30.000 ljudi, od tega je 24.000 otrok. In mi to mirno/namerno spregledujemo! Žrtve izpostavimo le, če nam pridejo prav kot zanimivost črne kronike, ali pa za opravičevanje interesov. Pomislimo na povečevanje 3.000 žrtev v terorističnem napadu na dvojčka v New Yorku, kako se jih vedno znova spominjamo – ta isti dan je umrlo zaradi krivične porazdelitve dobrin 24.000 otrok in toliko jih umre vsak dan! To nas ne gane, kot nas ne ganejo koncentracijska taborišča živali – za našo prehrano jih na leto pobijejo 71 milijard (seveda v to število niso vštete ribe).

Resnice ekonomsko profitne družbe so varovane in povečevane kakor edine resničnosti – nujni maliki so, ker so stebri, ki ohranjajo njeno logiko. Profitno razmišljanje je postalo način dojemanja življenja, ki ga obvladamo, ki nam je blizu. Da. Popolnoma razumljivo je, da smo strpani na kup, prav

tako nam je razumljivo, da nemočni v takšnem sistemu nimajo kaj iskati. Moteči in odvečni so. Ker pa smo vendarle »humana družba«, jih strpamo v velike hiše, kjer so izolirani »na toplem«, in potem prepričujemo sebe in vse, ki so pripravljeni, da si ob njih hladimo slabo vest (nekje v sebi, hvala Bogu, še vedno dvomimo o humanosti takšnega početja), »kako je to zanje vendar najbolje«.

Pa je res? »Pod mizo« mi je prišla v roke raziskava (vzporedna analiza, narejena z dvoletnim zamikom, je prišla do identičnih rezultatov), ki govori, da bi 95 % ostarelih raje prej umrlo, kakor odšlo v »dom« ostarelih. Tisti, ki so že v »domu«, pa v svojih odgovorih pripovedujejo o veliki osebni stiski zaradi navezanosti na prejšnji dom, kjer so živeli z družino. Samo 10 % jih v »domu« ostarelih živi zadovoljno, brez misli na vrnitev v domače okolje. 70 % oskrbovancev se počuti v »domu« ostarelih spregledano, žalostno in ponižano, ker so odrinjeni s prizorišča življenja. V njem preprosto životarijo, ker nimajo drugačne možnosti. Nekateri govorijo: »Je pač tako!« Če je pač tako, še ne pomeni, da je tudi moralno in etično. Če označujemo srednji vek za mračen, potem lahko v primerjavi z njim označimo naš čas za mnogo temnejši.

Indijanci so verjeli, da so posebni ljudje (starci, »prizadeti« ...) sveti ljudje. Varuhi človečnosti so, ker smo povprečno (p)osebni v nenehni nevarnosti, da jo izgubimo. Dokler bomo imeli med nami tabore, v katerih bomo koncentrirali ljudi zaradi ekonomske neprofitnosti, je naša človečnost v svojem temelju ogrožena. 22 °C in pasirana hrana – ugodni zunanji pogoji – ne morejo opravičiti notranje osame, ki jo doživljajo posamezniki v legaliziranih, celo strokovno opravičenih koncentracijskih tabori(šči) h našega časa (Kaj vse je pripravljena opravičevati stroka, da je kompatibilno pametna za svoj čas!). Če so posebno osebni ljudje sveti ljudje, potem morajo za to odgovorni v družbi njihovim najbližjim omogočiti poseben status, da bodo lahko sredi med nami, da bodo lahko sveti-li v naš čas in naš prostor in ohranjali našo človečnost! Le tako bomo zaradi njihove prisotnosti na doživljajski ravni vsi lažje verjeli, da smo vredni in pomembni sami po sebi, in ne le zaradi takšnih in drugačnih interesov. Sanjam o tem dnevu in ga vidim uresničenega. Tudi zaradi zadnje neme pridige – pričevanja papeža Janeza Pavla II. lažje verjamem v tiste dni. Ekonomsko neprofitnih takrat ne bodo več umikali iz prizorišča življenja. Mnogi tako imenovani posebni »domovi« bodo razbrani kot skrajno krivično početje v nekem času, ki v sli po dobičku močnih in v strahu pred eksistenčno ogroženostjo podrejenih ni imelo uvida v svoje ravnanje.

P. S.: Ob koncu tegale pisanja sem vklopil radio. Na prvem programu je bila oddaja *Četrtekova jutranja anketa*. Poslušalci so izražali mnenje, kako kaznovati velike lopove naše dežele. Prvi izmed njih je predlagal: »Do konca življenja jih dajmo v kakšen dom ostarelih.« Zanj je to težja kazen kot zapor: na starost iztrgati človeka od doma in njemu dragocenih bližin (ne le ljudi, tudi stvari, stvarstva ...) in ga zapreti še s kom v eno sobico ... Že za stare Grke je bila to največja možna kazen – hujša od usmrtitve. Mi pa ... **Zadnja nema pridiga Janeza Pavla II. nas izziva, da mu posodimo svoj glas v zagovor nemočnim, odrinjenim, ponižanim ...** •

v luči strokovnosti

POMEN PRIZNAVANJA

Andreja Kastelic

»Hudo mi je, ko vidim, kakšni ljudje vse hodijo po pomoč. S kakšnimi avtomobili se vse pripeljejo. Na drugi strani pa so tisti, ki so zares v stiski, pa pomoči niso deležni ...«

Tem besedam se skorajda nihče, ki nudi pomoč ljudem, ne zmore ogniti. Razhajanje v razmišljanjih je tu verjetno veliko in eno od teh je tudi doživljanje stisk. S svojimi očmi velikokrat vidimo drugače, kot vidijo oči tistih, ki se znajdejo v stiskah oziroma prek stisk poskušajo utemeljiti svoje obstoječe stanje in ravnanje. V tem okviru je pomembno razumevanje procesa, povezanega s stisko. Vsi v stiskah gredo namreč skozi proces doživljanja, reševanja in lastnega okrevanja. Ker so stiske različne in prav tako ljudje, je različno tudi trajanje tega pro-

Foto: Mojca Urh

cesa. Ne glede na to pa so tem procesom skupne faze, katerih zaporedje je sledeče:

1. intenzivno doživljanje stiske brez reševanja, vse dokler ni presežen osebni prag vzdržljivosti
2. uvid, osebno priznavanje stiske, priznavanje vzrokov in potrebe po pomoči (notranja moč in motivacija)
3. reševanje stiske
4. rešitev, razbremenitev ter osebna in duhovna rast

6

Faze si sledijo zaporedoma, hitrost napredovanja po stopnjah pa je odvisna od vsakega posameznika. V primeru dolgotrajnih stisk gre za ostajanje v prvi fazi, ko posamezniki stisko intenzivno doživljajo, vendar do napredovanja ne pride, ker ti ne uvidijo vzrokov stiske oziroma si ne priznajo, da potrebujejo pomoč. In vse dokler do tega uvida ne pride, ni mogoč premik v naslednjo stopnjo. Bližnjic, ki bi omogočile obiti posamezne faze, ni oziroma imajo zelo kratkotrajen učinek. Gospa, ki je v stiski, ker vedno znova odplačuje dolgove svojega sina, bo v finančni in osebni stiski, vse dokler ne bo uvidela, v čem je njena in v čem sinova odgovornost. Družina, v kateri je odvisnik in ki pripíše vso krivdo za stisko družine zasvojenemu družinskemu članu, bo zmogla preiti v naslednjo fazo, ko bo uvidela vzrok stiske tudi v družini in drugih članih, ki so prevzeli nefunkcionalne vzorce ravnanja. Oče, ki se je znašel v številnih dolgovih, bo zmožni reševati stisko, ko si bo priznal, čemu je prevzemal odločitve za zadolževanje in čemu sploh potrebuje vse to, za kar se je zadolžil.

Priznavanje resničnih vzrokov stiske je boleče, in zato mnogokrat ljudje v obrambni drži vede ali pa nevede resnične vzroke zanikamo. Lažje prepoznavamo krivdo za svojo stisko v drugih ljudeh, v spletu okoliščin, v družbi ipd., ne pa tudi v lastni soudeležbi. Gospa, ki je pred časom prišla po pomoč, je prepoznala vzrok svoje stiske v odlašanju, vendar šele po več kot desetletju zanikanja. Upnik, pri katerem je njena družina zaostajala s plačili najemnin, jim je popuščal in čakal na to, da bo družina zmogla odplačati nastali dolg, vendar pa so bile zaradi omejenosti financ prednostno vedno na vrsti druge potrebe in dolg je vse bolj naraščal. Družina si je bila prisiljena priznati, da mora najprej poskrbeti za odplačilo dolga, šele ko jim je upnik zagrozil z deložacijo. To je bil njihov prag vzdržljivosti, ko so si morali priznati, da lahko na potrebe odgovarjajo le z obstoječimi financami oziroma si morajo prizadevati za dodaten vir zaslužka, če želijo kriti tudi stroške drugih potreb. Upanje, da se bodo stvari že uredile, je bilo pomembno, vendar pa ne

Foto: Mojca Urh

zadostno, da bi se njihova stiska v resnici tudi pričela reševati.

In tu je mogoče najti tudi razlog, zakaj se stiske nekaterih ne rešujejo, navkljub temu, da jim je pomoč nudena. Vsi pomagajoči v procesu reševanja so namreč lahko pomembna opora, ne morejo pa namesto tistih, ki so v stiski, reševati njihovih težav (če seveda gre za ljudi, ki so zmožni samostojnega življenja in skrbi zase). Bistveno je prav njihovo razumevanje stiske, sodelovanje in odzivanje. Če se nam zasmili družina, ki je v materialni stiski, in ji nudimo pomoč, ker je že navzven opazno, da je hudo, obstaja velika verjetnost, da pomoč ne bo dosegla svojega učinka – **nudila opore, da bi družina zmogla živeti čim bolj samostojno.** Če družina ne prepozna, v čem je glavni razlog njene stiske, potem bo dana pomoč vzeta in vedno znova pričakovana, stiska pa verjetno še vedno prisotna. Pomoč ne bo opora, ampak bo lahko prepoznana kot bistvena stvar, brez katere ne zmorejo.

Nujen del procesa pomoči je zato **osebni pogovor.** Največkrat ne zadostuje le en pogovor, temveč več teh, ki se nadgrajujejo tako, kot se nadgrajuje zaupni odnos med tistim, ki pomoč nudi, in tistim, ki jo prejema. Vrednost pomoči je namreč veliko večja, kot jo je moč prepoznati z očmi, mogoče pa jo je dati prav prek osebnega odnosa. Pomoč se tako ne meri samo v tem, koliko ljudi prejmejo materialne ali finančne pomoči. Meri se tudi v tem, kaj ljudje občutijo, ko odhajajo od pomagajočih – so

prejeli zaupanje vase, občutek vrednosti in dostojanstva, moč in usmeritve za naprej ...?

Vsi tisti, ki so vajeni svoje stiske skrivati, jih reševati čim bolj samostojno in neopazno – vsi ti so zares ponižani in osramočeni, ko morajo priznati, da ne zmorejo več in potrebujejo pomoč. To so uporabniki, ki dolgo zbirajo pogum, da si dovolijo odpreti vrata sprejemne pisarne, kjer se nudi pomoč, da pokličejo in se izpostavijo. Toda to njihovo priznanje njim samim je nujno, da pomoč lahko sprejmejo na pravi način. Če bi jim bila pomoč nudena le zato, ker bi mi sami začutili njihovo stisko, bi se lahko na dano pomoč odzvali prizadeto in z zavračanjem. S prehitrim nudenjem pomoči in vnaprejšnjim sklepanjem, kaj je za druge v dani stiski najboljše, brez da bi se tudi pogovorili, naš način nudenja pomoči ni najboljši. Ljudem sicer želimo priznati pri njihovem trpljenju in nuditi pomoč povsem dobronamerno, a doseženo je lahko ravno nasprotno – ne dovolimo jim, da bi si priznali svojo nemoč in prepoznali svoje vire moči, temveč jim sporočimo, da jih kot okolica dojemamo nezmožne, uboge, in so zato na voljo drugi, ki poskrbijo, da se bo njihova stiska razrešila. Ne dovolimo jim priti v drugo fazo reševanja stiske, zato ne morejo napredovati do vseh naslednjih faz v procesu. Nasprotno pa je za tiste, ki si v sebi že priznavajo, da pomoč potrebujejo, vendar še zbirajo pogum, da bi to storili, ponujena pomoč ali osebni nagovor lahko spodbuda, da to tudi uresničijo in naredijo korak naprej.

Podobno kot z lastnim nepriznavanjem stiske je tudi z lažnim prikazovanjem le-teh. Tudi tu gre za osebno nepriznavanje, čeprav ne ravno vzrokov stiske, vsekakor pa ravnanj, na račun katerih so za pomoč prikrajšani tisti, ki so pomoči potrebni. Gre za odgovornost na strani ljudi, tako kot je njihova odgovornost, kako s prejeta pomočjo ravnajo. V tem primeru so pomagajoči v vlogi tistih, ki zlorabe opazijo, nanje opozorijo in po svojih močeh poskrbijo, da se te prekinejo. V zvezi s tem velja omeniti primer družine, ki je lažno prikazovala svojo stisko. Z izsiljevanjem pomoči so si na ta način zaprli vsa vrata, kjer se pomoč nudi. Od tu naprej imajo sedaj priložnost, da si priznajo svoja neprimerna ravnanja in jih spremenijo. To, kar ni bilo storjeno v dobro drugih, tudi ni bilo storjeno v njihovo lastno dobro. Okoriščanje jih je osiromašilo socialnih vezi, vzajemne pomoči, uvidov v lastne zmožnosti ipd. A priložnosti so dane vsak dan znova, da si ljudje priznamo narobe storjeno oziroma, kot pravi misel: **»Resnica osvobaja.«** Osvobaja notranjih zavor, daje ljudem osebne usmeritve, in napredovanja v naslednje stopnje prej omenjenega procesa postanejo mogoča. •

medgeneracijska solidarnost

ČAS JE ZA OSAMOSVOJITEV OTROK

Karlo Smodiš

Starši opravijo svoje delo, ko otroci zaživijo po svoje

Značilnost današnjega časa je med drugim tudi pozno osamosvajanje otrok. Podaljševanje študija in velika brezposelnost med mladimi sta razloga, da vse več mladih odraslih še vedno biva skupaj s starši. Tako imenovani »hotel mama« za mnoge ostane varen pristan še v zrelih letih, ko bi si morali že zdavnaj osnovati lastno družino in zgraditi lasten dom. Z leti človek izgublja voljo, in če obrnemo rek: kjer ni volje, še tako široke poti nič ne pomagajo. Ali naj torej starši otroke spodijo od hiše?

Družina je samostojna oblika bivanja

Ni nujno, da se otroci morajo izseliti iz hiše staršev. Nujno pa je, da se ločijo od primarne družine, ko začnejo oblikovati svojo. Vsaka prepletenost, naj bo na ravni bivanjskih prostorov, plačevanja stroškov ali dela v podjetju, delavnici ali na kmetiji, zahteva veliko dogovarjanja, strpnosti in jasno določenih pravil. Če teh ni, hitro pride do napetosti in nepotrebnih preprirov.

Nova družina je skupnost zase. Starši in drugi sorodniki imajo odslej zgolj vlogo morebitnega svetovalca. Mlad zakonski par ali mlada družina naj svoje probleme rešuje znotraj družine brez vmešavanja.

Foto: Mojca Urh

vanja staršev. Sin ali hči morata najti oporo pri zakonu in nikakor ni primerno, da hodita tožit nazaj v stari dom.

Čeprav se starši včasih ne strinjajo z izbiro svojih otrok, ko si izberejo življenjskega sopotnika, morajo vedeti, da je to otrokova izbira, in ne njihova. Če zavrnejo otrokovega partnerja, s tem zavrnejo svojega otroka. Vsaj tako doživlja takšno zavrnitev njihov otrok. Resda se včasih izkaže, da je ljubezen slepa, a komu se ni bilo treba naučiti česa iz lastnih izkušenj? Zaljubljenost, pravijo, mine – zakonska ljubezen pa je odločitev in trdo delo. Večji kot je napor, večje je plačilo na koncu. Človek namreč obrača, Bog pa obrne. Vse, kar doživljamo in preživljamo, naj bi bilo v našo osebno in duhovno rast.

Skupaj za mizo

Dober znanec mi je z navdušenjem pripovedoval o družini, kjer sta starša mladim predala kmetijo. Jutro za jutrom se vsi zberejo za mizo pri molitvi in zajtrku. V prijetnem pogovoru ob dišečem čaju in domačem kruhu si razdelijo delo, ki je tisti dan za opraviti. Vsak poprime za delo, ki mu ustreza in ki ga še zmore. Stara starša se ne čutita odrinjena in nepotrebna. Sin in snaha ju cenita in sta jima hvaležna za pomoč pri delu na kmetiji. Kljub temu, da je bil stari oče dolga leta spoštovan gospodar, sinu prepušča vse odločitve pri delu na kmetiji. Kmetija zato lepo napreduje in na vseh koncih je videti sodobne prijeme, ki so v skladu z ekološko naravnostjo kmetije. Stara mama rada popazi na otroke in ureja vrt, kolikor ji dopuščajo moči. S snaho se dobro razumeta in njej prepušča odločitve, povezane z gospodinjstvom.

Možnosti za podobno medgeneracijsko sožitje je v mestu v blokovskih naseljih veliko manj. Mala stanovanja ne dopuščajo sobivanja več družin. Kljub temu je možno sožitje z občasnim varstvom otrok, obiski in pomočjo. Otroci se največ naučijo

z zgledom. Zato je zelo pomembno, kakšen odnos imajo njihovi straši s svojimi straši.

Nevidna povezanost

Z osemnajstimi leti je mladostnik pred zakonom polnoleten. To pomeni, da bi moral znati poskrbeti sam zase. Starši se z njim ne morejo več pogovarjati kot z otrokom. Veliko je napisanega o tem, kako naj bi straši in otroci postali prijatelji itd. Toda primarne vezi roditelja in otroka ni mogoče pretrgati. Odnos med otrokom in staršem je edinstven in neponovljiv. Še zdaleč ne gre za prijateljstvo, ampak je veliko globlji. Zato je tudi prizadetost pri ranjenem odnosu toliko večja in globlja. Ni vseeno,

Nova družina je skupnost zase.

Starši in drugi sorodniki imajo odslej zgolj vlogo morebitnega svetovalca.

če človeka prizadene, izda ali celo zavrže prijatelj ali mama. Če to naredi starš, boli veliko močneje.

Hkrati pa starši ne morejo več odločilno vplivati na odločitve svojih odraslih otrok. Kljub temu pa niso brez moči. Sv. Moniki, materi sv. Avguština, je to uspelo z vztrajno molitvijo. V tihoti in odmaknjenosti. Oče ali mama namreč svojega otroka vedno nosi v srcu. Kakršen koli že je.

Pristopajmo spoštljivo in sočutno

Sodelavci Karitas moramo zato k družinam pristopati z veliko mero taktnosti in odprtosti. Še posebej tam, kjer se družine soočajo s spori in težavami. Vsak od članov razširjene družine ima po navadi svojo zgodbo in razmere doživlja po svoje. V takih razmerah pride prav veščina dobrega poslušanja in zgolj morebiten predlog, kako bi bilo mogoče zaživeti bolje. •

Foto: Luka Oven

*Nihče ni tako bogat,
da ne bi nekoga potreboval
in nihče ni tako reven,
da ne bi bil nekemu potreben.*

PRIJATELJSTVO

Monika Novak

To je moja zapoved, da se ljubite med seboj, kakor sem vas jaz ljubil. Nihče nima večje ljubezni, kakor je ta, da dá življenje za svoje prijatelje. (Jn 15,12–13)

Prijateljstvo je beseda, ki v svoji globini nedvomno skriva zelo močna čustva. To je čustvo ljubezni, ki zapolnjuje naše srce in se preko naših dejanj razliva na slehernega človeka, ki se nas dotakne ali pa le bežno in brez besed hiti mimo nas. Kdor premore tako prijateljstvo, ima zagotovo zelo veliko srce in čisto dušo.

Na svetu verjetno ni osebe, ki ne bi imela vsaj enega prijatelja. Vsak izmed nas pozna besedo prijatelj, toda ali poznamo pomen te čudovite besede?

Slovar slovenskega knjižnega jezika opiše besedo prijatelj z naslednjimi besedami: **prijatelj – kdor je s kom v iskrenem, zaupnem odnosu, temelječem na sorodnosti mišljenja, čustvovanja.**

V tem primeru prijateljstvo povezujemo s pozitivnimi čustvi, ki jih gojimo do neke osebe, ki nam je podobna tako ali drugače, ji lahko zaupamo in je za nas tu, ko jo potrebujemo. Prijateljstvo bi moralo biti iskreno, vendar pa žal velikokrat ni tako. Če prijateljstvo ne temelji na iskrenem odnosu, potem niti ne moremo govoriti o prijateljstvu. Ne glede na to pa je vredno ohraniti pozitiven odnos tudi do take osebe, ki ni iskrena do nas. Le tako razmišljanje izkazuje veliko srčnost v odnosu do bližnjega.

Ko tako razmišljam o prijateljstvu, se mi v mislih poraja veliko vprašanj. Ali se zavedamo, kaj pomeni resnično prijateljstvo? Ali je kdo izmed nas tako prijateljstvo že doživel? Ali je človek sploh zmožen razviti tako iskrena čustva do sočloveka? Kako pa taka čustva razvijati in po kom se zgledovati? Odgovor na vsa ta vprašanja je zelo preprost in se nam razkriva v najbolj znani knjigi sveta, tj. v Svetem pismu. **Pravo prijateljstvo nam je pokazal naš Gospod**

Jezus Kristus, ki se je za nas daroval. S tem, da je šel na križ, je dokazal, da je njegovo prijateljstvo do mene in tebe resnično. Jezus nam stoji ob strani v vsakem trenutku našega življenja in nas nikoli ne zapusti, čeprav mi zelo radi pozabljamo nanj. On pa le tiho in potrpežljivo čaka in nas vedno z veseljem sprejme, ko ga potrebujemo. To, da se spomnimo nanj le v trenutkih svojega trpljenja, ne izraža našega globokega prijateljstva, temveč našo šibko človeško naravo. Tudi prijateljstvo med dvema osebama velikokrat temelji na podobnih odnosih. Prijateljstvo se lahko zelo hitro poruši, če zanj nimamo zgrajenih pravih temeljev. Pregovor pravi, da prijatelja spoznaš v nesreči. Velikokrat mislimo, da nekoga zelo dobro poznamo, mu zato zaupamo in računamo nanj v težkem trenutku, nazadnje pa ta naš »prijatelj« postane neznanec, ki lahko v našem srcu pusti veliko rano.

Jezus nam vedno rad prisluhne. Njegova ljubezen je vedno iskrena in resnična, saj nam vedno znova in znova daje, čeprav od nas velikokrat ne prejme ničesar. On je torej naš pravi prijatelj. Tudi mi poskusimo živeti tako, kot je živel Jezus. **Ne gradimo naših prijateljskih odnosov le na osnovi prejemanja. Dajajmo, pa čeprav bo to le košček ljubezni do bližnjega.**

Žal ni mogoče, da smo vsi med seboj najboljši in zaupni prijatelji, saj je svet tako velik, da do vsakega posameznika niti ni mogoče priti. Pomembno je, da ne gojimo pozitivnih čustev le do tistih, ki so nam naklonjeni. Bodimo vsi prijatelji med seboj in se ljubimo, kot da bi bili bratje in sestre. **Prepoznamo prijatelja v sočloveku tudi, ko je le-ta v stiski, čeprav mogoče niti ne prosi za našo pomoč. Glejmo skozi oči ljubečega srca, in podarjajmo naše prijateljstvo slehernemu posamezniku, pa čeprav bo to le nasmeh, ki ga mimoidoči opazi na našem obrazu, ko se trudimo hoditi po poti za Jezusom. •**

ZA SRCE AFRIKE

10

Prednostna področja delovanja Slovenske karitas v afriških državah so oskrba z vodo, šolstvo, zdravstvo, preventiva pred malarijo, HIV in AIDS, skrb za sirote, skrb za invalidne otroke in mladino, usposabljanje za poklic ter izgradnja kapacitet.

celje

MEDGENERACIJSKO DRUŽENJE

Barbara Godler

Medgeneracijsko druženje je druženje različnih generacij, ki se med seboj lahko bogatijo, si medsebojno pomagajo, delijo izkušnje in se drug drugega veselijo. Sodelavci Škofijske karitas Celje v Škofijskem domu Vrbju enkrat mesečno pripravljamo »okrepčila« za različne skupine ljudi. Tako imenovana okrepčila potekajo v smislu delavnic, na katere se prijavijo mladi, malo starejši, sodelavci ŽK in ostali, ki si želijo prosti čas preživeti izven vsakdanjega mestnega vrveža. Delavnica, s katero smo začeli naša druženja, je bila osnovana na temo izdelovanje košaric iz časopisnega papirja. Prosto-voljka Nataša nam je pokazala, kako lahko na preprost način izdelamo darilo za bližnje ob različnih priložnostih. Nato smo se v delavnici z naslovom Kako izdelati milo zabavali ob izdelavi domačega mila. Končni izdelek je bil več kot zadovoljiv. Delavnice spremlja veselje in zadovoljstvo ljudi, da lahko pridejo na kraj, kjer se lahko sproščeno pogovorijo, nasmejijo in kaj novega naučijo. Bogu hvala za te ljudi. •

12

koper

KJE SO TISTE STEZICE

Medgeneracijski tabor v Soči

Klementina Bajec, Jerneja, Romina, Aliče, Julijana

Vasica Soča pri Bovcu je bila v prvem julijskem vikendu 2013 že petič zapored »priebežališče« 38 udeležencem medgeneracijskega tabora, starim od 5 do 90 let, v organizaciji Zavoda Karitas Samarijan. Letošnja rdeča nit **»Kje so tiste stezice«** je povezovala vse tri generacije tudi v praznovanje 5. obletnice taborov.

Vse tri generacije smo postale kot ena družina, potrebne in bogate ena drugi. To se je pokazalo v skupinah, ko so dežurale za pospravljanje, pomoč v kuhinji ali serviranju obrokov. Pohod na Lemovje s turističnim društvom Soča je bil kar dober preizkusni kamen za to, koliko smo med seboj solidarni. Pot je bila vseskozi navkreber in za nekatere je predstavljala kar velik zalogaj. Čredica pa se mora vedno držati skupaj. Mlajši so s pomočjo in spodbujanjem mladih prostovoljcev in srednje generacije kar vztrajno prehodili 6 km dolgo pot. Erika in ostali člani društva pa so nas z bovškim narečjem obogatili z zgodbami o tem, kako so živeli domačini v hribovitih vasicah in po kakšnih »stezicah« so hodili.

Medsebojno sožitje smo izkusili na delavnici, kjer smo predvsem starejši in mlajši sklenili prijateljske vezi ter skupaj z vso resnostjo in navdušenjem izdelovali in šivali letošnjo živalsko maskoto tabora. Letos je imela čast to postati **ovčka Rezka Rezi**. To pa ni bila navadna ovca, ampak modernejša različica te živali. Rezka Rezi je imela namreč na steni hodnika svoj Facebook profil. Tam smo se udeleženci lahko z njo spoprijateljili, pogledali, katerih dogodkov se bo Rezka med vikendom udeležila, in ji seveda kaj napisali na njen zid. Predvsem starejši, ki do sedaj še niso imeli priložnosti uporabljati

te aplikacije, so se radi pohvalili, da so »bili na Facebooku«.

Šivanje ovčk je bilo v veselje vsem, saj je vsak svoj izdelek odnesel domov, da ga bo spominjal na letošnjo Sočo.

Letošnja večera tabora sta bila umirjena in razmišljujoča za starejše in mlajše, saj smo brali pravljice o izgubljeni ovčki Reziki in skrbi zanjo. Tako je tudi z nami, da moramo skrbeti drug za drugega in si medsebojno pomagati. Zbranost in dobro poslušanje je bilo nagrajeno z malo knjižno nagrado, poslušanje pravljice odraslih in mlajših skupaj pa pravo bogastvo za vse. •

DVA »MAVRIČNA POLETNA TABORA« ZA OTROKE V SOČI

Tatjana Rupnik

Letošnji tabor za otroke je v Domu Karitas v Soči potekal v dveh delih. Od 26. do 30. 6. je hiša gostila otroke iz vseh petih »Popoldnevov«: Cesta, Ajdovščina, Slap, Pivka in Ilirska Bistrica, pridružili so se nam tudi otroci iz Materinskega doma na Cesti. Udeležilo se ga je 13 otrok, 6 prostovoljcev animatorjev in 4 kuharji. Od 7. 7. do 13. 7. 2013 pa smo z otroki Posvojitve na razdaljo in z otroki iz Istrske območne Karitas pripravili drugo »Mavrično deželo«. Hiša je dala streho 19 otrokom, 8 prostovoljcem animatorjem in 3 kuharjem.

Dopoldneve in popoldneve smo preživljali ob delavnicah in v naravi. Pripravili smo nogometni turnir, plesno delavnico, gledališko delavnico, ulivanje »gipsa« v glino in različne kalupe, risali smo na majice, predpasnike in kamne, izdelovali smo pečene sveče ob reki Soča, ustvarili mozaik in izdelovali origami rožice. Kot vsako leto pa tudi letos ni manjkala igra Skriti prijatelj in Igre brez meja. Če nam je vreme dopuščalo, smo odšli tudi na sprehode po soških poteh. Obiskali smo tudi Jelinčičevo kmetijo, kjer nam je prijazen lastnik Ivan predstavil kmetijo in nam razložil postop-

14

pek pridelave sira. Kljub mrazu smo vsi polni znanja odšli nazaj proti domu – seveda s kombijem, saj nam vreme ni dopustilo, da bi se sprehodili. Manjkal ni niti obisk ranča na Pristavi. Gospodar in gospodarica sta nam brezplačno organizirala jahanje konjev. Vodička Mojca je vsakemu otroku omogočila jahanje, ki je bilo za marsikaterega otroka prvo tako doživetje. Tudi letos so nas ponoči obiskali »vlomilci«, ki so nam pripravili zanimivo presenečenje, še posebej kuharjem v kuhinji. Otroci so ves dopoldan po hiši iskali svoje čevlje, kuharji pa so imeli delo s pospravljanjem.

Večere smo si krajšali z različnimi igrami, s tabornim ognjem in pregledom slik tistega dne. Dan smo zaključili z zgodbami, polnimi življenjskih modrosti, ki nam jih je pripovedoval Drago.

Da je bil tabor popoln, smo tudi letos skupaj z bovškima duhovnikoma Viljemom in Nikom pripravili sv. mašo. Otroci so z veseljem zapeli pesmice, prebrali prošnje in zahvale, dva sta bila celo strežnika.

Pri izvedbi tabora so mi bili v veliko pomoč prostovoljci: Tjaša, Mojca, Veronika, Teja, Tanja, Magda, Nina in Andreja. Da nikoli nismo bili lačni, pa so skrbeli kuharji: Ida, Drago, Marija, Marijana in Atila ter pomočnika Adelina in Jože. Hvala vam! Zahvaliti pa se moram tudi našima sponzorjema Mlinotestu in Fructalu, za donacijo kljub težkim razmeram. HVALA!

Dragi moji otroci in prostovoljci, upam, da ste se polni lepih spominov vrnil domov, veselim se naslednjega leta, ko se bomo z novimi idejami, v večjem številu ponovno videli v »Mavrični deželi« ob prelepi reki Soči. •

TOLMINSKA OBMOČNA KARITAS RAZPROSTRTA MED HRIBI IN DOLINAMI

Darja Leban Obid

**Za vse je svet dovolj bogat
in srečni vsi bi bili,
ko kruh delil bi z bratom brat
s prav srčnimi čutili.** (Simon Gregorčič)

To so besede, ki jih je pred več kot sto leti napisal naš rojak Simon Gregorčič. Od takrat so kraji ob zelenomodri Soči občutili veliko grenkobe: vojne, potrese, poplave, plazove ... Velikokrat so padli pod bremenom, ki jim je bilo naloženo. Vedno znova pa so našli dovolj moči, da so vstali in živeli naprej. Pri tem jim je pomagala njihova vztrajnost, trdoživost, hribovska trma pa tudi pomoč sočloveka.

Tolminska območna Karitas se razprostira na območju dveh dekanij, kobariške in tolminske, od osamljenih domačij v Zadnji Trenti, na zahodu do Ro-

bidišča, na drugi strani pa do ozke Baške grape in več kilometrov razpotegnjene Trebuše. Iz celotnega področja je vanjo vključenih dvanajst župnijskih in medžupnijskih Karitas. Nekatere delujejo že od samega začetka. Srečujemo se enkrat mesečno, da obogatimo svoje duhovno življenje in pripravimo smernice za naše nadaljnje delo.

Večino materialne pomoči razdelimo v skladišču v Tolminu. Tu imamo tudi sedež in svoje prostore. Ostalo pa v manjšem skladišču v Bovcu. V obeh skladiščih je bilo v lanskem letu razdeljenih skoraj 53 ton hrane in higienskih potrebščin, pa tudi oblačila in obutev, pohištvo ter razni gospodinjski aparati. Pomoč je prejelo 528 družin in 198 posameznikov. Najbolj socialno ogroženim ljudem pa smo pomagali tudi pri plačilu položnic za kritje stroškov za osnovne življenjske potrebe. V posvojitve na razdaljo je vključenih 30 otrok, čez 400 otrok pa prejema ob začetku novega šolskega leta šolske potrebščine in denarne bone za nakup delovnih zvezkov. Otrokom vsako leto omogočimo tudi udeležbo na poletnem taboru v Soči in letovanje v Portorožu. V obeh skladiščih in v Kobaridu so ob uradnih urah, vedno prisotne prostovoljke, ki s pogovori in nasveti pomagajo ljudem v stiski, ki se nanje obrnejo. Prav h kvaliteti teh pogovorov bo veliko pripomogel seminar za neprofesionalno svetovanje, ki ga je v teh dneh zaključilo 25 slušateljev z našega področja.

Kot povsod drugod je glavni del našega dela opravljenega po posameznih župnijskih Karitas, kjer 170 stalnih in občasnih prostovoljcev obiskuje bolne, ostarele in invalide na domovih, pa tudi v

domovih za ostarele in bolnišnicah, pripravlja razna srečanja in prireditve, organizira delavnice za otroke v adventnem in postnem času, miklavževanja ... Veliko pa je tistih drobnih stvari, ki jih ne izpostavljamo in jih opravimo mimobežno, vendar ljudem močno polepšajo dan.

Kaj je lepšega v življenju kot iskati poti in najti tisto pravo, ki vodi do človeka in prihaja od srca? Kaj je lepšega v življenju kot videti nasmejane obraze otrok, ki se udeležijo raznih delavnic in brezskrbno preživljajo počitniške dni? In v jeseni življenja, ko si velikokrat odmaknjen in osamljen, začutiti toplo roko, zapeti ob spremljavi kitare in ob zvokih raztegnjene harmonike ali samo poslušati nežne otroške glasove ... Lepo je nekoga pogledati v iskreče oči, izreči in slišati prijazno besedo. Čudovito je, ko si podata roko dobrotu in umetnost in je njun sad vsakoletna prodajna razstava »Umetniki za Karitas« v Bovcu. Nepozabni in polni presenečenj so dnevi sprostitev v Domu Karitas v Soči.

Vedno znova pa smo veseli, ko se skupaj z Jezusom srečamo ob oltarni mizi pri sveti maši, na duhovnih vajah in izobraževanjih. Jezusova navzočnost nam daje moč, da lažje premagujemo ovire, s katerimi se srečujemo, ter da smo odprti drug do drugega in do ljudi, ki nas potrebujejo.

Pri svojem nadaljnjem delu bi radi našli takšne dejavnosti, s katerimi bi privabili čim več mladih prostovoljcev in jih vključili v delo. Želimo poiskali in izvajati take programe, ki bi bili primerni trenutnim razmeram in v katerih bi ljudje našli smisel življenja. Predvsem pa želimo ljudem prikazati Karitas kot organizacijo, kamor se lahko vedno zatečejo, kjer bodo vedno našli odprta vrata in za njimi človeka, ki jih bo poslušal.

Kaj pa Gregorčičeve besede, ali se bodo kdaj uresničile? •

Ljubljana

ROMANJE SODELAVCEV ŠKOFIJSKE KARITAS LJUBLJANA NA NOVO ŠTIFTO

Polona Miklič

V drugi polovici junija smo zaposleni in prostovoljci Škofijske karitas Ljubljana, ki delimo skupne prostore na Poljanski 2, popoldne namenili duhovnosti in druženju. Romali smo na Novo Štifo pri Ribnici. Cerkev Marijinega vnebovzvetja velja za eno najlepših baročnih cerkva na Slovenskem. Dvignjena na pobočju Travne gore sredi zelenih gozdov že

350 let privablja romarje. Po ustnem izročilu se je na griču, kjer stoji cerkev in se je nekdaj imenoval Brinov grič, Marija prikazala pobožnemu kmetu in mu naročila, naj ji tu postavi cerkev. Kmet je nje no naročilo prenesel grajskemu oskrbniku v Ribnici, ki pa mu ni verjel in ga je dal zapreti v ječo. Ko je oskrbnik oslepel, je bilo to božje znamenje, da morajo začeti zidati cerkev. Drugače od ustnega izročila pravijo pisni viri, da je ribniški graščak Jurij Khisl tukaj dal postaviti cerkev zaradi prikazovanja žarečih plamenov, ki so se dvigali iz zemlje. Na Brinovem griču naj bi že od leta 1483 stala Marijina kapela, pri kateri je živel puščavnik. Ko so ljudje videli njegovo pobožnost, so tudi sami začeli prihajati na ta kraj.

Gradnjo današnje cerkve so začeli leta 1641, zidava pa je trajala kar trideset let. V tistem času naj bi zasadili tudi lipi, ki sta posebnost Nove Štife. Na eni je zgrajena lesena uta, do katere se pov-

zpremo po 30 stopnicah. Zunaj cerkveno pročelje obdaja pokrit arkadni hodnik, znotraj nas presune mogočna 27 m visoka kupola. Leta 1780 so pred zvonikom na levi strani cerkve ob ladjo postavili še svete »štenge«, kar priča o svetosti tega kraja. Za njihovo gradnjo so namreč morali pridobiti dovoljenje iz Rima.

Ta čudovit kraj je prevzel tudi nas, tako kot se nas je dotaknila pridiga gospoda Staneta Kerina, ki nam je maševal. Govoril je o človeku, ki v iskanju sreče, veselja, polnosti življenja v središče vsega dogajanja postavlja sebe. O samozaverovanosti, nadutosti in domišljavosti, ki so v današnjem svetu velika nevarnost, saj posameznika pehajo v način življenja, ki ga ne more osrečiti. Srečo torej iščemo tam, kjer je ne moremo najti. Svet se ne more vrteti okoli posameznika, vsak od nas mora postati in biti član skupnosti, čutiti se mora del družbe, biti mora mi, in ne le jaz.

Kot v priliki o usmiljenem Samarijanu, ki se je edini sklonil k popotniku in mu pomagal. Samarijan naj bi nam bil blizu, saj tudi mi delamo dobro. Nevarnost je le, da pri tem poskušamo postaviti v središče sebe. Mi smo tisti, ki pomagamo, ki so nam za to dolžni zahvale. Vendar ni prav tako. Središče je tisti, ki je ranjen, nemočen, ne tisti, ki mu je pomagal. To je ponižnost, o kateri ljudje danes vse premalo razmišljamo in ki ne pomeni, da se počutimo ničvredne, temveč svobodne. Osvobodjene tekmovalnosti, pritiska, nenehnih primerjav z drugimi. Zadovoljne s tem, kar smo. Samo tak človek, ki je v sebi pomirjen in spravljen s sabo, se bo nehal vrteti okoli svoje osi, našel bo moč in voljo, se ozrl okoli sebe in uzrl tudi druge. Sreča izhaja iz nas, ni nekaj, kar kupimo, pridobimo. Zgodi se v nas, v naši notranjosti. Današnji človek še ni doumel, da zaživi šele takrat, ko živi in življenje deli z ljudmi okoli sebe. Tako kot vedo nekatere afriške kulture, kjer velja: »Sem, ker smo.«

Ko središče našega sveta prenehamo biti mi sami, lahko postanemo ljudje v pravem pomenu besede. Takrat se osvobodimo strahu, kaj si bodo drugi mislili o nas, ki je lahko veliko breme za nas, za naše delo in lahko zaznamuje naše odnose z ljudmi. Karitativni delavci se moramo osredotočiti na tisto dobro, ki je v nas, s katerim smo obdarjeni, in mu slediti. V odnosih z drugimi moramo pozabiti nase, naučiti se moramo biti in govoriti z ljudmi, ne o ljudeh.. •

SREČANJE MED DOLENJSKIMI GRIČI

Alenka Petek

29. junija je sodelavce ŽK, ki so se udeležili počitnic v Portorožu, gostila ŽK Ivančna Gorica. Že z avtoceste smo opazili veličastno cerkev Sv. Jožefa. Cerkev se ponaša z iz oreha izrezljanim oltarjem, ambonom in krstnim kamnom, ki so umetniško delo Jožeta Trontlja. Svojevrsten križev pot pa je delo slikarja Tomaža Perka.

Srečanje udeleženk pred cerkvijo je bilo prisrčno. Zbralo se nas je čez trideset. Pričeli smo s sv. mašo v župnijski cerkvi sv. Jožefa. Župnik Jurij Zandnik je pozdravil in nagovoril s pridigo tudi udeležence tega srečanja.

Po maši so sodelavke Karitas gostiteljice pripravile zajtrk, kjer smo se okrepčali pred naslednjimi izzivi, ki so nas čakali tistega dne.

Pot nas je najprej vodila do Stične, kjer smo si ogledali Muzej krščanstva na Slovenskem, ki deluje v prostorih stare prelature v cistercijanskem samostanu v Stični. Začetki samostana segajo v leto 1132 in je edini še delujoči cistercijanski samostan v Sloveniji. V skoraj 900-letni zgodovini je s svojim vplivom versko, gospodarsko in kulturno zaznamoval širši prostor današnje Slovenije.

V muzeju sta dve stalni zbirki, ki sta nas navdušili. Razstava Življenje za samostanskimi zidovi nas je popeljala skozi meniške delavnice, kjer hranijo orodja iz različnih samostanskih delavnic (čevljarke, krojaške, sirarske) ter predmete, ki so jih uporabljali za peko hostij in v kuhinji.

Naslednja soba je posvečena dvema najvidnejšima menihoma v 20. stoletju: p. Simonu Ašiču in p. Gabrijelu Humku. P. Simon Ašič (1906–1992) je Slovecem znan predvsem kot zeliščar, ki se je s svojim delom in knjigami o naravnem zdravljenju z zdravilnimi rastlinami uveljavil kot eden najvidnejših

slovenskih zeliščarjev. Na ogled je nekaj njegovih osebnih predmetov ter priročna lekarna. V isti sobi je predstavljen tudi ožji izbor sicer bogatega slikarskega opusa p. Gabrijela Humka (1907–1993).

V zbirki nabožnih predmetov so zbrani tisti predmeti nabožne vsebine, ki so bili skozi stoletja dostopni povprečnemu vernemu človeku. Na ogled so kipi in slike svetnikov, slike na steklo, lesena razpela, kropilniki, jaslice, rožni venceni in drugi spominki na romanja predvsem iz 19. in 20. stoletja.

Soba svetnikov nam na ogled ponuja upodobitve nekaterih svetnikov in svetnic. V zbirki cerkvenega tekstila so ročno izvezeni mašni plašči in druga cerkvena oblačila od 17. do 20. stoletja. V t. i. Lavrencijevi utrdbi je predstavljena rekonstrukcija stiškega skriptorija, faksimile stiškega rokopisa iz 15. stoletja ter številne tiskane knjige iz novega veka.

Stalna razstava Zgodovina krščanstva na Slovenskem, ki se nahaja v drugem nadstropju muzeja, je prva taka razstava pri nas. Postavljena je kronološko, v dvanajstih razstavnih prostorih. Obiskovalca seznanja z začetki krščanstva na naših tleh v 3. stoletju in ga popelje skozi zgodovino, dolgo približno 1700 let, vse do leta 2000.

Ogled smo zaključili z ogledom zeliščnega vrta ter obiskom čajnice. Čas nas je priganjal in odpeljali smo se naprej do Etnološke zbirke Nose, ki se nahaja na Bojanjem vrhu. Še danes mi je uganka, kako nam je uspelo parkirati toliko avtov na tako majhnem prostoru.

Sprejela sta nas prijazna lastnika zbirke Anica in Štefan. Povedala sta, da je zbirka začela nastajati na pragu novega tisočletja. Ob pogledu na izginjajočo slovensko dediščino se jima je prebudila želja po njeni ohranitvi. Leta 2002 sta postavila topler in pod njim razstavila predmete in orodja, ki so služili našim prednikom pri delu na polju, hlevu, gospodinjstvu v črnih kuhinjah. Med predmeti so tudi orodja, ki so jih uporabljali obrtniki in rokodelci. Ker se je zbirka tako povečala, sta postavila še kaščo in v njej predstavila, čemu so različni predmeti in orodja služili v preteklosti. Marsikoga od prisotnih je zbirka ponesla v mladost. Podelili smo si spomine, ki so bili vezani na uporabo različnih pripomočkov. Vsi smo se strinjali, da nam je danes lažje, vendar pa so tudi tisti časi pustili mnogo lepih spominov.

Vseskozi smo bili deležni izredne pozornosti gostiteljev. Namučili so se, da so napekli dobrote, ki smo jih bili potem deležni. Druženje se je končalo s kosilom pri Božu in Tilki Kavšek. To pa ni bilo vse – pripravili so tudi tombolo in vsi smo bili deležni lepih dobrotkov.

Še nekaj časa po tem srečanju smo dobivali klice udeleženk, ki niso mogle prehvaliti organizacije

»Moje dekle je še mlado, ja ja, staro komaj šestnajst let!«

Ja, tako smo peli in se veselili pri gostoljubnem g. Božu in njegovi nasmejani ženi Cilki, ko smo se pripeljali na njihovo domačijo.

Ob spremljavi mladega fanta, ki je igral na harmoniko, sem najprej pobožala njihovega domačega psička in si radovedno ogledovala palčke, ribnik z lokvanji, rožice ter še mnogo, mnogo kaj.

Nato so nas povabili, da sedemo in ob mizah, obloženih z dobrotami, poklepetamo. Ob obilnem kosilu in dobrem domačem vinu smo se posladkali še z domačimi češnjami in veselo zapeli. »Mi se imamo radi, radi prav zares!«

Čudovito druženje, veselje, petje. Vse to mi je ostalo v lepem spominu. Hvala ge. Emi za vso organizacijo. Boži in Cilka, na vaši domačiji je res lepo.

Valerija Vuković

srečanja. Bile so navdušene in vesele. Vesele, da so bile spet skupaj, da so obudile marsikateri spomin na Portorož, ki bi drugače utonil v pozabo. Zato še enkrat najlepša hvala ŽK Ivančna Gorica in Emi Grunbacher za pogum, da so se lotili tako velikega

dela, kot je bila organizacija našega srečanja. In nazadnje hvala vsem, ki ste se srečanja udeležile ter s seboj prinesle veselje, radost in željo po druženju.

Zato ne preseneča, da smo že dobili kraj naslednjega srečanja drugo leto. To bo Logatec. Ne pozabite si rezervirati časa. Ne bo vam žal. •

ново mesto

DOBRODELNA AKCIJA »POKLONI ZVEZEK« V VRTCU STOPIČE

Vzgojiteljica Janja Klobčar
in pomočnica vzgojiteljice Mojca Dobravec

V Vrtcu Stopiče, ki deluje v okviru OŠ Stopiče, se že nekaj let vključujemo v dobrodelne akcije. Zaposleni se zavedamo, da je vedno več slovenskih družin socialno ogroženih in potrebujejo pomoč.

Akciji Slovenske karitas »Pokloni zvezek« smo se tudi tokrat z veseljem priključili. Sodelovali so vsi oddelki vrtca. Starše smo seznanili s pomenom akcije in na vseh treh lokacijah vrtca zbirali zvezke in tempera barvice v pripravljene škatle.

Dobrodelni akciji smo se priključili tudi v oddelku MIŠKE (enota Dolž). V vrtcu smo si ogledali predsta-

vitveni DVD in skupaj z otroki kar obnemeli ob zgodbi. Otroci so si ogledali DVD od začetka do konca, vzgojiteljici pa sva s solzami v očeh spremljali zgodbo družine – zavedamo se, da se takšne stvari lahko zgodijo prav vsakemu izmed nas ... Ker imamo vsako leto srečanje s starši in starimi starši, sva se odločili, da letos organizirava dobrodelni koncert naših otrok. Vstopnina je bila 1 velik črtani zvezek. Odziv staršev je bil enkraten in dobili smo veliko zvezkov, temper in ostalih šolskih potrebščin. Resnično smo izredno zadovoljni, saj nam je toplo pri srcu, ker vemo, da bomo pomagali kar nekaj otrokom.

»Dobrota je naš notranji glasnik in svetovalec. Kolikor poslušamo njen nasvet, toliko imamo notranjega miru in sreče.« Anton Trstenjak •

NA LETOVANJU Z DRUŽINAMI

Andreja Kastelic

Prvi teden v juliju so v Sončni hiši letovale družine Škofijske karitas Novo mesto. Vsako letovanje prinese obilo lepega, za vsakogar od nas pa tudi nove izkušnje. Da je letovanje nekaj, kar družine obogati, so pomembni prav vsi drobci – kontakt z družinami, prihod in sprejem, nastanitev, vsebina in vodenje tekom posameznih dni ipd. Nekateri člani družine se soočijo z novimi vlogami: npr. mame se znajdejo v vlogi, ko so razbremenjene vsakodnevnih opravil in se počutijo nekoristne; tisti, ki so prvič toliko časa zdoma, se težko sprostijo in zaživijo v danem trenutku; nekateri težko sprejmejo druge, ker jih navade oziroma značilnosti drugih motijo; nekateri ves svoj trud vložijo v prikrivanje odvisnosti ipd. Skratka, med družinami se vzpostavi dinamika, ki vpliva na potek letovanja, še posebno, če ta preseže tisto, kar želijo skupini sporočiti spremljevalci. Za to, kakšno doživetje in izkušnjo bo letovanje predstavljalo za posameznike, je torej bistvena vloga spremljevalcev letovanja.

Pomočniki, kuharica, animatorji idr. na letovanju doprinesejo pomemben delež, zato je bistveno, da se tudi oni počutijo dobro. Ni bolj in manj pomembnih vlog - vsaka od teh vlog je pomembna, dragocena in nepogrešljiva. In še: če je sproščenost prisotna med spremljevalci, potem je ta prenesena tudi na družine. Elementi, ki so temeljni za dobro počutje vseh, so predvsem:

- spoštovanje,
- vključenost, jasno definirane vloge in naloge,
- upoštevanje individualnosti v smislu nudenja opore, ko je ta potrebna, in možnost osebne-ga deleža kreativnosti,
- možnost izražanja mnenja in doživljanja.

Dejavnosti, ki se odvijajo na letovanju, so le pripomoček do ljudi samih, do skupnih odnosov. Skupni obedi z molitvijo so čas notranjega umirjanja, hvaležnosti, spoštovanja do hrane in tistih, ki jo pripravljajo. Ustvarjalne dejavnosti so čas sodelovanja, sproščenosti, odkrivanja lastnih zmožnosti. Skupinski sprehodi so čas druženja in medsebojnega povezovanja itd. Zato je njihova izbira pomembna predvsem v smislu, da dejavnosti med družine ne vnašajo tekmovalnosti, agresije, nasprotovanj, kritiziranja ipd., ampak izkušnje vrednot, ki jih v vsakdanjem življenju premalokrat začutimo.

19

Tudi na letošnjem letovanju se je zgodilo veliko drobnih, a izjemno dragocenih trenutkov – skupinske igre v vodi so bile neizmerno večje veselje kot plavanje brez prave družbe; proč so zbežali nekateri strahovi – pred rakci, vodo, pozibavanjem barke ...; sv. maša po še tako zapolnjenem dnevu je bila najlepši zaključek dneva; tunel je bil lepše doživetje kot električni vlakec; za skupinski sprehod v družbi prijateljev je bilo kljub utrujenosti še vedno dovolj energije, predvsem pa motivacije; juhe, ki so bile

skuhane z ljubeznijo in skrbnostjo, so bile najboljše, pa četudi je bila v njih zelenjava, ki je nismo oboževali; ko je bilo lepo, se za kratek čas pozabi tudi na bližino staršev, vedno pa se je prelepo vrniti v njihov objem. Tisti najlepši trenutki, ki morda tu niso zapisani, pa so del spominov, ki jih hranijo letujoče družine. Da so ti spomini nastali, gre iskrena zahvala vsem, ki ste na kakršen koli (dragocen) način prispevali k temu. •

DOPUST = ODKLOP IN PRIKLOP

Imre Jerebic

Čeprav smo zajadrali že v drugi del dopustniških mesecev, sem se odločil, da na glas razmišljam o vsebini dopusta, ki ga prav gotovo potrebujemo tako mladi, srednja generacija kot tudi starejši.

Menim, da so mimo časi, ko smo mislili, da je dopust samo za izbrane ali za tiste, ki delajo po tovarnah, šolah ali v javnih zavodih.

Na žalost je glede vsebine dopusta med nami Slovenci velika zmeda, npr., da je to nekaj »naj, naj« ali nesmiselno zapravljanje časa, pa da je to predrago, in še najnovejša opazka, da za dopust ni časa.

Vsak od nas odraslih potrebuje dopust, tako kot otroci potrebujejo počitnice: potrebujejo ga upokoјenci, ki nimajo časa, potrebujejo ga brezposelni, ki imajo preveč časa, potrebujejo ga garači, ki delajo 12 ali več ur na dan, potrebujejo ga tudi tisti, ki se s skromnimi prihodki komaj prebijejo skozi mesec. Seveda pa dopust ne pomeni iti preko neke agencije na Hrvaško, v Grčijo, Egipt ali pod domačo lipo ali v vaški gostilni prodajati dolgčas.

Pri dopustu gre za to, da v vročih poletnih dneh nekaj naredimo zase. Da odklopimo vsakdanje skrbi in damo priložnost sebi na področju čustvene in duhovne inteligence.

Čas je tako hiter in tako negotov ter potrošno naraven, da tudi vsak sodelavec Karitas potrebuje dopust – načrtovani čas, ko počasi odklaplja odvečno negativno energijo in se tudi počasi prikloplja na pozitivno energijo.

Zmeraj bolj sem prepričan, da je dopust zelo ovrednoten in dragocen čas ali dragoceno darilo v poletnih dneh, ko je naša ustvarjalnost in koncentracija zelo nizka, razpoloženje za dopust pa zelo visoko, in to ne glede, koliko smo stari ali koliko smo aktivni v službi, družbi, Cerkvi ali doma.

Počasi bomo morali prerasti stereotip, da je dopust le za globoke žepe ali za izbrance.

Lepa in enkratna je razlaga besede **dopust, kar zame pomeni narediti – dopustiti nekaj sebi v prid**. Morda to danes pomeni najprej odpreti v sebi

ventile, da gre počasi iz nas odvečna napetost, zaskrbljenost, preutrujenost, živčnost. Z eno besedo bi rekel: to je izklop! Npr:

- »pražiti« se na soncu ali ležati v debeli senci pod borovcem in nič, nič misliti, da pozabiš na vse
- zibati se na morskih valovih v mislih, ki te počasi odnašajo na odprto morje in te delajo bolj in bolj lahkega
- prepustiti se dremežu pod domačo lipo ali na robu neke pokrajine, ki te počasi osvobaja napetosti
- hoditi, teči, kolesariti tja v en dan brezciljno, ko rahel napor osvobaja telo in duha raznih odvečnih snovi in strupov

Naštel sem nekaj primerov izklopov, vsak odrasli pa gotovo odkrije tistega, ki je njemu pisan na kožo ali, lepše rečeno, dan v dar.

Nekoliko težje sprejemamo dejstvo, da imamo v sebi tudi dar priklopa na novo energijo, ki je ni treba drago plačevati. Izklop in priklop gresta z roko v roki, praznino v nas mora nekaj zapolniti.

- Ležanje na soncu ali poležavanje v debeli senci in nič misliti rojeva lepe *sanje za jutrišnji dan*.
- Zibanje na morskih valovih, ki te odnašajo na odprto morje, *te vrača krepkejšega za jutrišnji dan*.
- Dremanje ali počivanje pod domačo lipo te napolni z novo energijo, *da te kar vrže v zrak*.
- Brezciljna hoja, tek, kolesarjenje napolnjuje utrujeno telo z neko nevidno svežino.
- Večerna ali jutranja zarja s svojimi zlatimi žarki pozlati srce in dušo.

Da je v času dopusta izklop in priklop možen, bom ponazoril z zgodbo moje mamce, ki je med angeli že 33 let. Ko sem bil mladenič, se mi je zdelo malo čudno, zakaj mamca po zelo težkem delu, po žetvi – takrat smo želi še vse ročno – kar za tri ali štiri dni odide sama obdelovat vinograd. Triurno pešačenje v eno smer, škropljenje, rezanje, pletje vinograda, peš hoja domov; vse to je bil prijeten »dopust«. Rada je rekla: »Utrujena sem odšla od doma, spočita sem se vrnila domov!«

Sodelavci Karitas! Vrnimo se z dopusta spočiti in sveži. •

Foto: Dominik Jagodic

DOBRINE PRIPADAJO VSEM, SOLIDARNOST

Jožica Ličen

Iniciativna skupina za molitev in post za domovino je pred praznikom državnosti letos že tretje leto pripravila številne dogodke. Tokrat je bila vodilna misel posvečena solidarnosti v povezavi z mislijo sv. Ambroža, da »dobrine pripadajo vsem«.

V ta namen je bila 20. junija v galeriji Družine novinarska konferenca, ki jo je vodil direktor Družine Tone Rode in v kateri smo sodelovali predstavniki humanitarnih organizacij treh verskih skupnosti pri nas: pravoslavni paroh Peran Boškovič, ljubljanski evangeličanski pastor (sedaj škof) in odgovorni za karitativne dejavnosti Geza Filo in Jožica Ličen kot predstavnica Slovenske karitas. Za uvod v tiskovno konferenco je Slovenski oktet zapel Zdravljico.

Gospod Tone Rode je v uvodu opozoril na večanje prepada med revnimi in bogatimi, na množice brezposelnih, propadanje podjetji, beg mladih v tujino, strahove pred prihodnostjo. »Vse to vpije v nebo, zato lahko vsak človek, ki si je ustvaril svoj dom v čudoviti deželi pod Triglavom, na svoj način prispeva k temu, da bo v naši domovini več svetlobe, saj nas povezuje vera v enega Boga, ljubezen do domovine in skrb za človeka v stiski.«

Kot predstavnica **Karitas**, največje cerkvene humanitarne organizacije pri nas, sem iskala skupne točke: »V Cerkvi imamo tri stebre: oznanjevanje, bogoslužje in karitas, tudi v državi imamo tri stebre: pravičnost, mir in solidarnost. Pokriva se, od ljudi pa je odvisno, kako se pokriva.« Predstavila sem delo Karitas od leta 1990 (pred tem je bilo javno delovanje Karitas prepovedano), ko je začela praktično iz nič, danes pa ima skoraj 10.000 prostovoljcev in izvaja številne splošne in specifične programe pomoči.

Evangeličanski duhovnik Geza Filo je dejal, da znotraj evangeličanske cerkve že od leta 1996 poteka organizirana humanitarna organizacija **EHO podpornica**. »Naš logo je napol odprta roka, kar je znak cerkvene dobrodelnosti. Roka, ki ne samo daje, roka, ki tudi sprejema. Kajti če humanitarnost ocenjujemo s krščanskega vidika, imata korist oba, tisti, ki prejema, in tisti daje.« »Mobilna diakonija«, kot imenujejo pomoč na terenu, ljudem na dom prinaša različne oblike pomoči. Od toplih obrokov, do nege in bolniških pripomočkov. Pohvalil je vzorno sodelovanje z lokalno Karitas.

Paroh Peran Boškovič je **pomoč pravoslavne cerkve** označil z besedami: »Pomagamo konkretno.« Od prvih začetkov so bili njihovi verniki pri nas tisti, ki so konkretno pomagali bratom in sestram na področju,

kjer je divjala vojna. Njihov problem je bil naš problem. Dajali so vse, kar so imeli, danes se stvari obračajo. Marsikdo, ki je dolga leta delal v Sloveniji, je ostal brez dohodkov, zato je potreben pomoči tistih, ki jim je sam pomagal, ali pa se je znašel pred vrati Karitas. »Ni družbe, ki bi to pravično uredila, vendar če bomo mi imeli srce, potem je strah odveč. Z majhnimi darovi, gestami, koraki se lahko veliko naredi.«

Solidarnost je skupna vsem. V Cerkvi imamo deset zapovedi, v državi imamo zakone. Treba je iskati skupne točke. •

PROBLEMATIKA POMOČI SOCIALNO OGROŽENIM DRUŽINAM IN POSAMEZNIKOM V LETU 2014

Jožica Ličen

Skupina za materialno pomoč pri Slovenski karitas, ki se je sestala 21. 5., je med drugim sprejela sklep o pismu predsedniku države, predsednici vlade, predsedniku DZ, MDDSZ in Varuhinji človekovih pravic, s katerim jih je potrebno seznaniti o problematiki pomoči v hrani socialno ogroženim družinam in posameznikom zaradi prenehanja veljavnosti Ukrepa hrane EU iz intervencijskih zalog konec leta 2013.

V pismu smo med drugim zapisali:

»Sodelavci Karitas v Sloveniji smo zelo zaskrbljeni, kako v prihodnjem letu pomagati socialno ogroženim družinam in posameznikom z osnovnimi življenjskimi potrebščinami – hrano. V letu 2005, pred začetkom prejetja hrane EU, smo pomagali 17.372 osebam, v letu 2012 pa 109.196 osebam, zato je za sodelavce Karitas, ki se na terenu neposredno srečujemo z ljudmi v stiski, nepredstavljivo, da sredi največje gospodarske krize in ob vse večjem številu brezposelnih zmanjšamo pomoč v hrani. Predlagamo in prosimo, da proučite nastalo situacijo, ki bo v času naše največje gospodarske

in socialne krize, brez tovrstne pomoči ljudem v stiski, še večja in zaskrbljujoča.«

Na podlagi poslanega pisma so se odzvali:

- **Varuhinja človekovih pravic**, ki predlaga sestanek.

- **Kabinet predsednice vlade**, ki je odstopil reševanje dopisa MDDSZ.

- **Dne 28. 6. je bil sestanek pri predsedniku DZ gospodu Janku Vebro**. S strani SK sva se ga udeležila Imre Jerebic in Jožica Ličen, povabljen je bil tudi generalni sekretar RSK Danijel Starman. Predsednik DZ je pozorno prisluhnil problematiki obeh humanitarnih organizacij in obljubil pomoč tako, da bo vložil v DZ amandma k proračunu za leto 2014, kjer bo predlagal zagotovitev sredstev za nakup hrane za obe HO.

- **Dne 8. 7. je bil sestanek pri predsedniku RS gospodu Borutu Pahorju**. S strani države je bila, poleg predsednika, prisotna tudi svetovalka predsednika za ekonomsko in socialno politiko gospa Helena Kamnar, s strani Karitas pa Imre Jerebic, Matej Pirnat, Alenka Petek in Jožica Ličen. Pogovor je potekal v skladu s pismom, ki je bilo poslano, podrobno pa smo predstavili, poleg materialne pomoči, tudi našo mrežo, veliko število prostovoljcev in tudi druge dejavnosti, kot je svetovanje ljudem v stiski in različne nove stiske domačih in priseljenih družin, med drugim tudi dolgovi, kjer je potrebna finančna pomoč, pa tudi vse večje število ljudi brez osnovnega zdravstvenega zavarovanja. Predstavili smo tudi konkretne številke v zvezi s hrano EU, ki jo razdeljujemo v letu 2013, in potrebe po pomoči države v letu 2014. V glavnem pa smo predsedniku in gospe svetovalki odgovarjali na številna zastavljena vprašanja. Na podlagi povedanega je predsednik razumel situacijo, v kateri se bo Karitas, kakor tudi RK, znašla v prihodnjem letu, če ne bo uspelo s strani EU ali države zagotoviti sredstev za nakup hrane. Zavzel se je, da bo poizkušal preko slovenskih predstavnikov v Bruslju pospešiti sprejetje takega ukrepa, na podlagi katerega bomo na podoben način kot pri hrani EU lahko pomagali družinam in posameznikom v

stiski, istočasno bo podprl predlog gospoda Vebra, o konkretizaciji pomoči pa bo govoril tudi z ustreznimi vladnimi službami in MDDSZ. Na spletni strani predsednika RS je v zvezi z današnjim pogovorom med drugim zapisano: »Predsednik upa, da se bo število družin, ki za preživetje nujno rabijo državno, občinsko in/ali humanitarno pomoč, postopno začelo zmanjševati, hkrati pa pričakuje, da bo za naslednje leto prišlo tudi do systemske rešitve pri zagotavljanju zadostnega obsega hrane, ki jo humanitarne organizacije razdelijo najbolj prikrajšanim.«

Prepričana sem, da država ne bo zmogla v celoti nadomestiti izpada hrane EU, zato bo treba še več moči vložiti v solidarnost na vseh nivojih, pa tudi iskati nove oblike pomoči, med katere nedvomno spada »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal.« •

DOGODKI V JESENI 2013

V mesecu oktobru bodo potekali seminarji Karitas na treh lokacijah, in sicer:

11. in 12. 10. Mirenski Grad

18. in 19. 10. Veržej, Marianum

25. in 26. 10. Celje, Dom sv. Jožefa

Vsebina seminarja bo združila razmišljanje o aktivnem državljanstvu in našem odnosu do vere.

Letošnji **teden Karitas** bo potekal od **ponedeljka, 25. novembra, do nedelje, 1. decembra 2013** pod geslom **Verjamem vate**. V tednu Karitas želimo spodbuditi vsakega izmed nas, da verjame v sočloveka, zaupa vanj in mu pomaga.

Klic dobrote 2013 bo letos potekal v sredo, 27. novembra 2013, ob 20. uri z neposrednim prenosom na I. programu TV Slovenija in Radiu Ognjišče.

Romanje sodelavcev in prostovoljcev Karitas na Ponikvo bo v sredo, 27. 11. 2013, ob 10. uri z molitvijo in sveto mašo ob 11. uri. Sodelavci Karitas pa se bodo nato ob 16. uri udeležili generalke Klica dobrote.

17. in 18. oktobra 2013 Slovenska karitas organizira dvodnevni mednarodni seminar

**KARITAS PROTI TRGOVINI Z LJUDMI: BREZ MEJA
BREZ OKOV**

**CARITAS AGAINST HUMAN TRAFFICKING: NO BOUNDARIES
NO CHAINS**

Na seminarju bodo sodelovali predstavniki Karitas Italije, Avstrije, BiH, Slovaške in Albanije ter slovenski nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi.

MREŽA ZA SOCIALNO VKLJUČENOST – Vključen.si v sodelovanju z Zavodom Salesianum predstavlja dejavnost Zavoda in njihovo delovanje za socialno vključevanje mladih in otrok.

Živa Štiglic, Vključen.si

Zavod Salesianum za vzgojno-izobraževalno, socialno, kulturno in versko dejavnost je ustanovil Salezijanski inšpektorat 14. oktobra 1996. Deset let je deloval pod imenom Zavod Janeza Smrekarja, od začetka leta 2006 pa deluje pod imenom Zavod Salesianum. Salezijanski inšpektorat je ustanovil ta zasebni zavod z namenom, da se omogočijo in zagotavljajo vzgoja, izobraževanje ter socialna, kulturna in verska dejavnost na temelju preventivnega vzgojnega sistema in krščanskih vrednot.

Zavod je v prvi vrsti posvečen dejavnosti socialnega vključevanja mladih, kar uresničuje preko svojih organizacijskih enot – Skale, Glasbene šole Rakovnik, Oratorija, PUM-a Celje in SMC-ja Rakovnik.

Skala – mladinska ulična vzgoja se ukvarja s socialnim vključevanjem otrok in mladostnikov z ulice. Nudijo jim spodbudo za osebno napredovanje in strokovno pomoč. Delujejo preko redne vzgojne dejavnosti, ki zajema Mladinski center Skala, osebno spremljanje in ulično delo, ter preko izredne vzgojne dejavnosti, ki zajema predvsem počitniške programe in Skaline tabore. Skala verjame, da je v vsakem otroku in mladostniku seme dobrote, zato želi deliti bogastvo mladosti s tistimi, ki so za to prikrajšani. Zaveda se svoje odgovornosti za ta trenutek našega bivanja in želi biti v stiku s pravim, resničnim življenjem otrok in mladostnikov z ulice, jim nuditi prijateljsko podporo, spodbudo za osebno napredovanje in strokovno pomoč

PUM Celje (projektno učenje za mlajše odrasle –PUM) izvaja potrjen javno veljavni program neformalnega izobraževanja. Namenjen je mlajšim brezposelnim v starosti od 15 do 25 let, ki niso vključeni v redni šolski sistem. Program omogoča mladim, ki so brez izobrazbe, poklica in zaposlitve, vključevanje študijskih obveznosti, pomaga jim odkrivati njihove lastne sposobnosti in jih pripravlja na prevzemanje odgovornosti v življenju ter tako olajša pot do zaposlitve. Tako PUM pomembno prispeva k socialnemu vključevanju mlajših brezposelnih brez ustrezne izobrazbe.

SMC Rakovnik pravnoformalno deluje v okviru Društva Salezijanski mladinski center Rakovnik. Odprt je vsem mladim na teritoriju župnije Ljubljana Rakovnik in njene bližnje ter širše okolice. Otroci in mladi s SMC-jem dobivajo »varno« vzgojno okolje za svoj prosti čas in dodatno izpopolnjevanje. V SMC-ju si prizadevajo za ustvarjanje takšnega okolja, kjer se bodo otroci in mladi počutili sprejete in vključene, hkrati pa želijo preko pestre ponudbe krožkov ali interesnih izpopolnjevanj prispevati k njihovemu celostnemu razvoju. Posredno in občasnno se tem dejavnostim pridružujejo tudi starši in družine, iz katerih ti mladi izhajajo. Tako v življenje SMC-ja vstopajo tudi odrasli in druga združenja, ki izvajajo in sprejemajo njegovo poslanstvo. S tem združevanjem poskuša SMC ustvarjati preventivno okolje vzgoje in pozitivnih vrednot.

Vsi, ki bi vas vključitev v katerega od programov Zavoda Salesianum zanimala, toplo vabljeni, za več informacij pa pišite na salesianum@salve.si. Za kakršne koli dodatne informacije in pomoč pa vam je na voljo tudi mreža Vključen.si, katere član je Zavod Salesianum. Mreža Vključen.si je mreža za socialno vključenost in združuje organizacije, ki delujejo na tem področju. V mreži Vključen.si se združujejo rešitve, znanje in izkušnje, ki prispevajo k razvoju nevladnih organizacij s področja socialne izključenosti. •

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

KARITAS POMAGA V SRCU AFRIKE

Jana Lampe

24

V času letošnjega terenskega obiska v Ruandi in Burundiju sem skupaj z misijonarko sestro Vesno Hiti obiskala kraje – misijone, kjer na Slovenski karitas podpiramo razvojne projekte s pomočjo sredstev, zbranih v akciji Za srce Afrike, Z delom do dostojnega življenja in s finančno pomočjo Ministrstva za zunanje zadeve RS preko odobrenih projektov. V teh revnih, večinoma podeželskih krajih smo v preteklih letih podprli razvojne projekte predvsem s področja oskrbe z vodo in zdravstva, kot je gradnja vodnjakov, gradnja in obnova zdravstvenih centrov in porodnišnice, izobraževanje za lokalni zdravstveni kader ter zdravstvena vzgoja za ljudi. Videla sem, da vsi ti zdravstveni centri sedaj lepo delujejo.

V porodnišnici v kraju **Ruzo v Burundiju** se je v noči, ko sem bila tam, v dostojnih pogojih rodilo kar 11 otrok, povprečno pa se jih na mesec rodi od 120 do 150. Tudi bolnišnični del zdravstvenega centra v Ruzoju, kamor pride po pomoč do 350 otrok z malarijo na teden, je skoraj vedno čisto poln. Vsak bolnik lahko ostane v centru le 2 dni, da je potem prostor še za druge. Kljub 7 zgrajenim cisternam za oskrbo centra z vodo morajo sedaj zelo varčevati z

vodo, ker je huda suša. Ljudje iz vasi morajo vsakodnevno hoditi 1 do 2 uri peš po pitno vodo do prvega izvira.

Prav tako dobro deluje tudi obnovljeni zdravstveni center v **Rwisabiju**, kamor vsako jutro pride po pomoč do 400 ljudi.

V letu 2012 pa smo se **z našo pomočjo bolj osredotočili na šolstvo**, ker so na tem področju v teh krajih sedaj tudi največje potrebe, kot pravi sestra Vesna Hiti. **Kapacitet je premalo za vse otroke**, razredi so prenatrpani, in tako se mladi lahko le malo naučijo. Pogosto je v razredih do 100 otrok, tako da niti učitelj ne pozna imen vseh svojih učencev ... **Izobrazba pa je tista, ki bo tem ljudem pomagala izkoptati se iz revščine**, da bodo lahko opravljali še kakšen drug poklic razen poljedelstva in tako zaslužili za življenje. V času letošnjega obiska sem videla, kaj vse je bilo narejenega s pomočjo sredstev, ki ste jih v lanskem letu darovali za najbolj uboge v Afriki, in lahko potrdim, da je bil ves denar zelo dobro uporabljen za ta namen. Naši pridni in praktični misijonarji me vedno znova presenetijo, kaj vse naredijo z malimi sredstvi, kako vsako stvar dobro premislijo, preden kaj naredijo, in tako vsak evro obrnejo dvakrat. Vedno pa sem najbolj vesela, ko vidim, da so se v krajih, kjer pomagamo s pomočjo vaše srčne dobrote, osnovni pogoji za življenje lokalnih prebivalcev spremenili na bolje. Posebna vrednost je tudi v tem, da so v vsa dela pri projektih vedno vključeni domačini, ki s tem lahko zaslužijo za preživetje svojih družin, kajti priložnosti za dela v teh krajih res ni veliko. Vesel si, ko vidiš nek napredek in da so domačini s tem zadovoljni.

V Kigaliju v Ruandi smo pri sestrah usmiljenkah podprli gradnjo nove osnovne šole za otroke iz revnih družin v sodelovanju z MZZ in Misijonskim središčem. Šola je v Ruandi plačljiva in obvezna za vse, vendar je premalo šol in revni jo težko plačajo. Revni starši so izrazili željo po tej šoli za njihove otroke. Ti otroci se sedaj izgubljajo v prenatrpanih

učilnicah v javnih šolah, kjer se zato bolj malo naučijo. V novi šoli pa bo v razredih največ 42 učencev, kakovost izobrazbe bo višja. Pouk bo potekal dvoizmensko, da bo šolo lahko obiskovalo več otrok, ki bodo dobili tudi tople obroke. S pripravo terena in gradnjo šole, ki je zidana zelo trdno, so začeli v aprilu 2013 in jo do sedaj zgradili do strehe. Imela bo 7 učilnic in knjižnico. Dela, v katera je vključeno 50 domačinov, ki so plačani pošteno, spremljajo sestre domačinke v sodelovanju s sestro Vesno Hiti.

V Rwisabiju v Burundiju smo podprli nakup šolskega pohištva za 6 razredov obnovljenega vrtca za najrevnejše otroke, ki ga vodijo sestre. Otroci dobijo tukaj dobro vzgojo in potem boljše rezultate v OŠ. V Rwisabiju smo podprli tudi obnovo zelo dotrajane vaške osnovne šole z 20 učilnicami, ki jo je v tem letu obiskovalo preko 2.300 otrok. Za to šolo smo podprli nakup nove strehe, vrat in oken na starem delu šole, popravilo tal, beljenje učilnic ter obnovo dotrajanega in nakup manjkajočega šolskega pohištva (50 miz s klopmi). V dela je vključenih 30 domačinov. Otroci iz Rwisabija pravijo, da je letos zanje leto praznovanja, ker bodo imeli obnovljeno šolo. Tudi starši so zelo veseli in hvaležni, ker se je nekaj naredilo za ta kraj. V okviru zdravstvenega centra v Rwisabiju smo podprli na-

kup štedilnikov, materiala ter izobraževanje žensk za zagon domače proizvodnje mila, kar je zelo pomembno za higieno in zdravje prebivalstva.

V Mbiriziju v Burundiju smo v sodelovanju s p. Jožetom Mlinaričem podprli nakup železa in cementa za gradnjo 5 dodatnih učilnic srednje šole, kar je bila želja staršev, ki so sami prispevali za opeko. V novem šolskem letu, ki se v Burundiju začne v septembru, bo pouk sedaj lahko obiskovalo več mladih, v enem razredu bo do 70 dijakov.

V Mukungu v Ruandi, kjer deluje s. Vesna Hiti, smo podprli nakup materiala za nujno manjšo obnovo zdravstvenega centra, ki oskrbuje 24.000 prebivalcev. Kamenje so izkopal iz bližnjega hriba,

pesek pa iz 2 km oddaljene reke. Preko 50 žena je ta material prinašalo v vrečah na svojih glavah do zdravstvenega centra. S tem so nekaj zaslužile za preživetje družin. V okviru zdravstvenega centra smo podprli tudi nakup blaga za obleke za vse novorojenčke ter kot spodbudo tudi za mame, ki so v času nosečnosti prišle na vse preglede.

V Kasungu v Malaviju smo podprli nakup pulznega oksimetra za ambulanto in zdravil za ljudi, ki jim bo slovenska medicinska odprava nudila osnovno medicinsko pomoč v vaseh, za katere skrbi misijon, kjer deluje p. Stanko Rozman.

Na Slovenki karitas se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste pripomogli k boljšemu življenju ljudi v Ruandi in Burundiju. V času mojega obiska v Afriki so misijonarji ter tudi sestre domačinke izrazili neizmerno hvaležnost do vseh vas, ki darujete za pomoč najbolj ubogim v Afriki, in me prosili, da vam to tudi sporočim. Zato hvala vsem iz srca! Sestra Vesna je tudi prosila, naj vam povem, da so **»žarki« dobrote iz Slovenije tam osrečili premnoga srca.** •

Vse fotografije: Jana Lampe

Z DELOM DO DOSTOJNEGA ŽIVLJENJA V AFRIKI

Jana Lampe

Trajna podpora družinam v Afriki, da se z lastnim delom preživijo in dostojno živijo!

Na Slovenski karitas smo v sodelovanju z revijo Ognjišče začeli z zbiranjem mesečnih prispevkov v okviru dobrodelne akcije **Z delom do dostojnega življenja**, ki družinam v Afriki omogočajo, da lahko z lastnim delom preživijo svoje družine in dostojno živijo. Predvsem na podeželju je zelo malo možnosti, da ljudje dobijo kakšno drugo delo kot v poljedelstvu (do 90 % ljudi se preživlja s poljedelstvom), in s tem malo možnosti za dodaten zaslužek, s katerim bi svojim družinam lahko omogočili dostojno življenje – **da bi jim preskrbeli zdravstveno oskrbo (plačilo zavarovanja in zdravil) ter plačali otrokom šolanje (šolnina, uniforme ...)**. Na pogosto prenaseljenem revnem podeželju Ruande, Burundija in Madagaskarja družine velikokrat nimajo niti toliko zemlje, da bi lahko pridelali dovolj hrane

za preživetje družinskih članov, mnogo pa jih je tudi brez lastne zemlje, zato je pogosta podhranjenost, še posebno med otroki (do 40 %). Še posebno velik problem je v velikih družinah, kjer je eden izmed staršev ostal sam – večinoma so to ženske, ki morajo poskrbeti za svoje otroke (povprečne družine imajo od 5 do 7 otrok). Prav tako je problem v družinah, kjer je kdo izmed staršev zbolel za aidsom in še težje dobi delo, ali pa v družinah, ki nimajo lastne hiše in morajo plačevati najemnino.

Misijonarji so na podeželju te najrevnejše družine, ki so jih vključili v podporo, odkrivali po tem, ker njihovi otroci niso hodili v šolo, ker jim starši niso mogli kupiti obveznih uniform, ali pa so otroci pogosto prihajali v zdravstveni center, ker so bili podhranjeni. V glavnem mestu Ruande, Kigaliju, pa so revne žene vsakodnevno hodile k setram prosit za pomoč.

S pomočjo zlatih rok naših misijonarjev – s. Bogdane Kavčič, s. Vesne Hiti, s. Marije Pavličič, s. Terézije Pavlič in Janeza Krmelja – ter sester domačink, ki tam delujejo, in s pomočjo srčne dobrote **324 slovenskih družin**, ki s povprečnim mesečnim darom 12 EUR podpirajo družine v Afriki, so se v zadnjih treh letih s pomočjo zaslужka z lastnim delom izboljšali življenjski pogoji **68 družinam v Ruandi, 59 družinam v Burundiju in 24 na Madagaskarju.**

Na misijonih ti domačini pomagajo v zdravstvenih centrih, šolah, porodnišnicah (čiščenje, urejanje vrta, sekanje drv, drobljenje kamenja za gradnjo ...) in v okviru drugih dejavnosti za skupno dobro kraja. Pridne roke domačinov si za svoje delo zaslužijo plačilo, s katerim lažje preživijo svoje družine. **Dodaten 1 EUR na dan je na afriškem podeželju dovolj, da 5-članska družina lažje preživi.** Poleg tega so nekateri misijonarji najeli tudi nekaj zemlje in s tem dali družinam priložnost za delo na polju, kjer višek hrane, ki jo skupaj pridelajo, lahko prodajo

Foto: Jana Lampe

Foto: Jana Lampe

jo na trgu in tudi s tem nekaj zaslužio. Nekaterim družinam se je pomagalo zgraditi tudi preprosta bivališča, da ne plačujejo več najemnine. V Rwisabiju v Burundiju so sestre s pomočjo teh sredstev ustanovile tudi tri posebna združenja za starše, ki so oboleli za aidsom (s pomočjo za 7 družin podpirajo 55 takšnih družin). Eni skupini so kupili šivalne stroje, da lahko nekaj zaslužio s šivanjem, drugi skupini so kupili prašičke, ki se zelo hitro množijo in jih lahko prodajo, za tretjo skupino pa so nakupili material in jih naučili izdelovati milo. Občasno pomagajo tudi drugim družinam, ki pridejo v posebne stiske (na primer, če jim neurje odkrije streho), vendar pa morajo v zameno za pomoč vedno opraviti neko delo na misijonu. Sestre so zelo previdne pri tem, da ljudi ne naredijo odvisnih od pomoči.

151 afriškim družinam so se življenjski pogoji sedaj resnično izboljšali, kar sva sodelavki Slovenske karitas ob srečanjih s temi družinami lahko videli in začutili tudi na terenskih obiskih. Starši so zelo zadovoljni, ker imajo delo in lahko z lastnim zaslužkom otrokom plačajo šolanje, imajo dovolj hrane ... Posamezne družine so se tako že nekoliko dvignile iz revščine.

Sestra Oddete, ki spremlja žene v Kigaliju, je dejala: »Sedaj se je resnično zmanjšalo prosjačenje. Sedaj ne rečejo več: 'Daj mi za jesti,' ampak rečejo: 'Daj mi delo.' Sedaj vidiš drugačen, bolj vreden obraz teh žena. Ena žena je prihajala po pomoč s podhranjenim otrokom. In vsakič, ko je prišla, sem ji dala metlo ali motiko v roke. Počasi je začela delati. In ko sem jo prvič videla z novo jopico, ki si jo je kupila za denar, ki ga je sama zaslu-

žila, je bilo to zame veliko veselje. Tudi otroci teh mam so sedaj čisti in lepo oblečeni.«

Družin, potrebnih takšne podpore, je v Afriki še veliko. Tako **tudi v letu 2013 nadaljujemo z akcijo trajne pomoči Z delom do dostojnega življenja v Afriki**. Več o možnostih priključitve k akciji najdete v temi meseca. Veseli bomo vaše podpore, še bolj pa je bodo vesele družine v Afriki.

Srčna hvala vsem, ki pomagате družinam v Afriki, da lahko preživijo in dostojno živijo. •

Besede mladih prostovoljcev o AFRIKI ...

»Ob besedi Afrika se spomnim na fotografije, na katerih so fotografije otrok z ogromnimi rjavimi učkami, preprostimi, iskrenimi, polnimi pristnega veselja do življenja, ki nas opominjajo, da se zamislimo, kaj je res pomembno v življenju«

Tina

»Človek je bogat toliko, kolikor ima veliko srce!«

Maja

»V Afriki je ogromno revščine, pomanjkanja in bolezni. Bodimo hvaležni za to kar imamo.«

Urša

»Afrika me spominja na dve plati človeštva – na pohlep in na dobroto, ki jo premore človek.«

»Celino, ki je geografsko zelo daleč, v molitvi lahko zaupamo misijonarjem in prostovoljcem, da nam jo zbližajo v nasmehu otrok. Bog zbližuje!«

Gega

En sončen dober dan

***En sončen dober dan in en nasmeh krasa,
nasmeh iskren, le od srca,
odpre ti vrata, vrata vsa.***

***Ta ključ je pravi ključ
od vseh vrat sveta.
Naj srečen bo,
kdor ga ima.***

Janez Medvešek

QR koda za dostop do
Žarka dobrote na internetni
strani preko sodobnih
spletnih bralnikov.

ISSN 1581-5528

9 771581 552004